

Høring om kirkeordning for Den norske kirke

Høringsvar Nord-Hålogaland bispedømmeråd

Vedtatt 19. november 2018

Nord-Hålogaland bispedømmeråd takker for tilsendte forslag til ny kirkeordning for Den norske kirke. Dette er et viktig redskap for kirken, og vi er glade for å se at det har blitt gjort et godt og grundig arbeid med forslaget. Vi vil komme med våre innspill til forslaget, og vil først gi noen generelle innspill før vi tar for oss en del av enkeltparagrafene i forslaget

Generelle innspill

- 1) I det store og det hele anser vi forslaget som et greit forslag til ny kirkeordning. Det er stort sett en videreføring av den ordningen som allerede er med enkelte nødvendige justeringer. Man kunne selvsagt ønske seg en mer offensiv holdning, der man benytter anledningen til å gå grundigere opp i systemet og gjøre mer fundamentale endringer, men samtidig betyr denne restriktive holdningen at forslaget som sagt generelt er greit. Det er likevel verdt å spørre seg selv om man med dette valget har gått glipp av en mulighet til å rydde opp i kirkens strukturer.
- 2) Det virker som om ordningen tar utgangspunkt i at dagens finansieringsordning fortsetter, med både statlig og kommunal finansiering. Dette mener vi er uheldig. Blir det bare statlig finansiering må man sannsynligvis begynne et nytt arbeid med kirkeordning. Det burde derfor bli utarbeidet et forslag som også ivaretar en finansieringsordning uten kommunal finansiering.
- 3) Forslaget legger opp til at bestemmelser om Mellomkirkelig råd går ut av kirkeordningen, siden rådet blir foreslått gjort om til et fagutvalg. Nord-Hålogaland bispedømmeråd vil ikke med dette uttale seg om selve saken, at Mellomkirkelig råd blir omgjort til et fagutvalg. Dette kan det være gode grunner til å gjøre, uten at vi kjenner disse. Derimot mener vi at dette er et så stort grep at det ikke bør informeres om nærmest som en bisetning i et høringsdokument som omhandler noe annet enn Mellomkirkelig råd.

Til paragrafene

§11: Nord-Hålogaland bispedømmeråd ønsker å peke på flere punkter med denne paragrafen

A) Det blir spesifisert at bare personer som «har lovlig opphold i riket» kan være medlemmer av Den norske kirke. På en måte er dette naturlig siden medlemmer utløser tilskudd. Det er derimot ikke teologisk riktig at medlemskap i kirken skal avgjøres av juridiske bestemmelser for oppholdstillatelse. Vi mener at det kan presiseres at Den norske kirke «anser» dømte personer (papirløse og andre) som medlemmer om de melder seg inn i kirken, at disse får rettigheter som stemmerett og rett til å sitte i valgte råd o.l, men ikke blir regnet som tilskuddsutløsende medlemmer. Dette er teologisk riktig, da dåp skal være det eneste medlemskriteriet i vår kirke.

B) Et flertall på 6 medlemmer i Nord-Hålogaland bispedømmeråd mener formuleringen «Den norske kirke anser barn...» signaliserer at Den norske kirke tar seg til rette i samfunnet. Tilhørighet bør ikke være noe Dnk «tiltar seg», men noe foreldre aktivt melder barn som. Å ikke døpe barna er et bevisst valg, og da kan ikke kirken «anse barna» som nesten medlemmer når de ikke er det. Formuleringene her virker også selvmotsigende, da man i neste setning snakker om en registrering, slik vi nettopp har skissert. Registrering er nødvendig for å ha denne statusen som tilhørende, men det må som sagt være noe foreldrene aktivt velger og følgelig bør den første formuleringen («anser»)

endres. Det kan i stedet formuleres som et ønske eller invitasjon. «Den norske kirke inviterer barn som til å stå som tilhørende i kirken.....» eller lignende Dette bør få påvirkning også i §12, der forslaget nå gir inntrykk av at Den norske kirke registrerer de vi vil i medlemsregisteret. Et mindretall på 5 medlemmer i bispedømmerrådet stiller seg ikke bak kommentarene under punkt §11 B.

C) Presiseringen av at inn- og utmelding skjer ved henvendelse til prest bør endres slik at dette blir mer åpent. «Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til den som har ansvar for....» eller lignende.

§13: Nord-Hålogaland bispedømmerråd mener det er bra at prosessen med å bli overført til et annet sokn en der en person geografisk hører til blir gjort lettere.

§15: Nord-Hålogaland bispedømmerråd ønsker å peke på flere punkter med denne paragrafen

A) Om det ikke blir kommunal finansiering er det ikke naturlig å presisert at det skal være et fellesråd. Det er bedre å formulere dette som et «kan».

B) Det er bra at det blir åpnet for at flere sokn kan ha felles menighetsråd

C) Det er også bra at man legger opp til en ordning der man kan ha felles fellesråd på tvers av kommuner og for andre ordninger i kommuner med svært mange sokn, men igjen er dette et punkt som ikke nødvendigvis skal eller trenger å være med om det ikke blir kommunal finansiering.

D) Det er også fint at det ligger inne en klausul som muliggjør ulike forsøksordninger for denne strukturen.

§16: Nord-Hålogaland bispedømmerråd mener at å stille til valg i et menighetsråd bør være et aktivt valg, ikke noe man må be om fritak for. En plikt «til å ta imot valg» kan gjøre at folk melder seg ut av Den norske kirke for å slippe å sitte i menighetsråd. Dette kan særlig bli et problem i mindre bygdesamfunn der det enkelte steder allerede er en uformell «plikt», der plassene i menighetsrådet nærmest går på omgang mellom familiene.

§20: Nord-Hålogaland bispedømmerråd ønsker å peke på flere punkter med denne paragrafen

A) Bør ordet «dåpsopplæring» byttes ut med «trosopplæring» for på den måten å samkjøre begrepsbruken i kirken?

B) Bestemmelsen «Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd» fordrer at det faktisk er et kirkelig fellesråd. Det er noe som mest sannsynlig ikke vil være lovpålagt med den nye loven om tros- og livssynssamfunn, og fellesråd er heller ikke noe som trenger å være om det ikke blir kommunal finansiering. Vi mener at denne formuleringen bør endres.

§21: Vi finner følgende formulering for åpen, slik at det muliggjør både misbruk og kupp av menighetsmøter: «Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det». Det bør her inn en begrensning. Slik det står nå kan en aksjonsgruppe på mer enn 20 personer kalle inn til menighetsmøte igjen og igjen, og på den måten trumfe gjennom det de ønsker ved å slite ut resten av menigheten. Kirkemøtet kan, slik teksten nå står, legge inn en begrensning her, men dette mener vi er et punkt som i så stor grad åpner for misbruk at det bør sikres i selve kirkeordningen og ikke i underliggende regler.

§22: Med problemene rundt innføring av ny vigselførelse, mener vi det kan være lurt å bytte ut ordene «gudstjenestlige bøker» med noe mer beskrivende for å unngå slike problemer i fremtiden

§23-25: Nord-Hålogaland bispedømmeråd mener at disse paragrafene bør skrives slik at ordningen tar høyde for ulike finansieringsordninger. Slik det står nå mener vi paragrafene ikke tar høyde for at det kan bli en statlig finansieringsordning. Vi mener derfor at paragrafene bør skrives helt om, men vil komme med noen innspill til teksten i to av paragrafene slik den foreligger i forslaget.

§23: Vi finner det ikke naturlig at kommunen skal kunne stille med en representant i fellesrådet om det ikke er kommunal finansiering. Om kommunen stiller med en representant i fellesrådet uten kommunal finansiering er det i ikke rett at den kommunale representanten skal ha stemmerett. Om det er kommunal finansiering mener vi det uansett kan stilles spørsmål rundt retten man gir kommunen til å stille i fellesråd, da kommunen bare gjør sin lovpålagte plikt, og ikke har tilsvarende retter hos andre tros- og livssynssamfunn.

§25: I forslagets § 15 åpnes det for at et fellesråd kan omfatte flere kommuner. §25 må formuleres slik at dette også blir gjenspeilet i denne paragrafen. Slik det står i forslaget er det ikke tatt høyde for fellesråd bestående av flere kommuner i formuleringen.

§27-31: Som et generelt innsteg til avsnittet om kirker ønsker Nord-Hålogaland bispedømmeråd å si følgende: Kirkebyggene er av de fremste kulturhistoriske monumentene vi har både som samfunn og kirke, og vi mener derfor at det er godt at det fremdeles blir lagt opp til at Riksantikvaren skal spille en rolle i bevaring av verneverdige kirker.

§27: Det er godt at Kirkerådet blir gitt ansvar for å godkjenne kirker.

§28: Med tanke på fremtidige utfordringer kan det være fornuftig at det presiseres at Kirkerådet kan samtykke i rivning og lignende av kirker, ikke bare salg, slik det nå står. Kirkerådet har i §31 myndighet til å godkjenne nedlegging, som igjen kan føre til riving, men vi mener likevel det kan være fornuftig å presisere dette i denne paragrafen.

§32: Som med §16 mener Nord-Hålogaland bispedømmeråd at at det å stille til valg må være et aktivt valg og ikke noe man må bes seg fritatt fra. På samme måte som at vi ved denne paragrafen argumenterte for at en slik tvang kan føre til at folk melder seg ut av Den norske kirke, vil dette gjelde også for denne paragrafen.

§35: Bra at det presiseres at preses og leder for Samisk Kirkeråd sitter i Kirkemøtet

§37-38: Nord-Hålogaland bispedømmeråde mener at endringene som har blitt gjort i disse to paragrafene er gode. Det er bra at sammensetningen av Kirkerådet blir slått fast og det er også bra at det blir sagt at læresaker skal til Bispemøtet

§39: Vi mener det blir gjort gode presiseringer vedrørende bispemøtet og at det er greit at reglementet for Bispemøtet blir tatt inn i kirkeordningen og dermed gjort overflødig som eget dokument.

§40-44: Nord-Hålogaland bispedømmeråd støtter de vurderinger som er blitt gjort slik de kommer til uttrykk i høringsdokumentet, men forbehold om at vi ikke føler at Mellomkirkelig råds mulige statusendring har blitt tilstrekkelig diskutert, og at vi dermed ikke kan ta stilling til dette i denne sammenheng.

§45: Nord-Hålogaland bispedømmeråd deler Kirkerådets engasjement for å få de valgte medlemmene av Den norske kirkes råd og utvalg til å følge opp sine oppgaver. Vi mener likevel det er meningsløst og kontraproduktivt å «forplikte» medlemmer til dette i paragrafs form i kirkeordningen, særlig når man ikke har noen sanksjonsmuligheter. Man kan i det lengste bruke ordet «forventer».

§47: Kan det brukes et annet ord en «ombud»? For eksempel «tillitsvalgt» eller lignende?